

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruska cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—, Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—, V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 7.

Sobota, 24. januarja 1931.

Leto VI.

Sklepi socialnih de- mokratov na Čeho- slovaškem.

Obe frakciji ostaneta solidarni.

Načelstvi čehoslovaške in nemške
socialno - demokratične delavske
stranke sta imeli pod predsedstvom
polanca Hampla sejo, na kateri sta
poročala namestnik ministrskega
predsednika, minister Bechyně, in
minister za socialno skrbstvo dr.
Czech o sodelovanju v parlamentu in
v vladi.

Skupna načelstvena seja je, kolik-
or spadajo v nje področje, stvorila
naslednje sklepe:

Načelstvi obeh strank sta spre-
jeli poročilo zastopnikov v vladi na
znanje, ter obenem pozdravili poro-
čilo ministra dr. Czecha, da priprav-
lja za bodočo sejo ministrskega sve-
ta predlog za razširjenje in poglob-
ljenje prehranjevalne akcije za neza-
poslene ter za prehranjevanje siro-
mašnih otrok. Obe stranki pričaku-
jeta, da bo vlada na tak predlog na-
pravila potrebne sklepe ter da bo v
najkrajši dobi izkoristila kredite, ki
ih je parlament v znesku 150 mili-
onov čehoslovaških kron za olajša-
nje gospodarske krize dovolil.

Stranki pa nista zadovoljni samo
z delovnim investicijskim progra-
mom, marveč zahtevata njegovo
resnično in pospešno izvedbo, na-
glašujoč, da se mora ministrstvo de-
la v sedanjem času učinkovitejše bo-
riti proti težočam, ki ovirajo ne-
mudno izvedbo investicijskega pro-
grama. Načelstvi obeh strank spre-
jemata radi na znanje, da so se pri-
čela pogajanja prav z Jugoslavijo za
sklenitev trgovinske pogodbe ter jav-
no izrekata željo, da se ta pogaja-
nja zaključijo s pozitivnim uspehom.
Za nič manj važne ne smatra obo-
e načelstvi trgovinsko pogodbo z Ogr-
sko ter želita, da se tudi s to državo
vpostavi normalni trgovski odno-
šaji na podlagi nove trgovinske po-
godbe.

Končno, pravi resolucija, prič-
kujemo od vlade, da v najkrajšem
roku uredi razmere članov name-
ščenskih organizacij tako, da bodo
mogle izvršiti funkcije pri izplačevanju
podpor za nezaposlene.

Uspeh indijske kon- ference v Londonu.

Konzervativci proti vladi.

Dne 19. t. m. je bila zaključena
londonska indijska konferenca. Na
zadnji seji je imel Macdonald dalj-
ši zaključni govor, v katerem je po-
udaril, da je bila Simonova komisija
potrebna. Indijcem nje poročilo ni
ugajalo, vendar je pa ta komisija da-
la povod, da smo se Angleži in In-
dijci sestali in posvetovali, kako bi
uredili Indijo, da Indijce čimbolj za-
dovoljimo.

V svoji resoluciji, ki je bila spre-
jeta, je Macdonald poudaril, da bo
treba v bodočo indijsko ustavo spre-
jeti posebna jamstva za muslimane,
za zatirane razrede in sloje kakor
tudi za druge manjšine. Po novi
ustavi postane Indija zveza vseh in-
dijjskih držav in Britske Indije. Usta-
va se uredi sporazumno. Guverner-
ju bo pridržano samo obrambno vod-
stvo in zunanje-politične zadeve. V
finančnem pogledu bo Indija samo-
stojna. Macdonald samo priporoča,
da naj skrbi za finančno ravnotežje.
Spričo indijskega problema, da-
lje zaradi načrta o volilni reformi,
po kateri bi tudi delavska vlada ne-

Vandervelde o položaju.

Predsednik Socijalistične delavske internacionale o vojni nevarnosti.

V nedeljo je imel v Bruslju v de-
lavskem domu socialist Vandervelde
nagovor na socialistično mladinsko
gardo, v katerem je rekel, da sicer
ne veruje v novo svetovno vojno,
vendar je pa po njegovem mnenju
mednarodni položaj slabši, kakor
je kdaj bil. V slučaju novega kon-
flikta pa itak položaj Belgije ne bo
enak onemu leta 1914. Tokrat bo
Poljska ona dežela, ki bo neposred-
no ogrožena. Končno je Vandervelde

govoril o mirovni pogodbi, ki bi
se morale revidirati ob splošnem
sporazumu, zakaj, če bi se v Ver-
zajhu sprejete obveze ne izpolnje-
vale, bi tudi Nemčiji ne mogli bra-
niti, da se zopet oboroži. Belgijska
socialistična delavska stranka mora
zato podpirati razorožitveno strem-
ljenje in obenem zahtevati, da se
razorožitev izvrši ob mednarodni
kontroli.

Balkanska unija.

Vsi balkanski poslaniki v Atenah za balkansko unijo?

V reviji »Les Balkans« so vsi bal-
kanski poslaniki balkanskih držav v
Atenah podali izjavo, da more le
balkanska unija vrniti balkanskim
narodom ono na ugledu in dobrem

imenu, kar so izgubili v dobi žalost-
ne preteklosti.

V koliko so te izjave iskrene, ne
samo diplomatične, bomo videli. Res
je že potrebno iztreznenje!

Angleška delavska vlada za splošno razorožitev.

Za izpolnitev obveznosti mirovni pogodbe.

Razorožitev je bila sklenjena že
v mirovni pogodbi. Minilo je pa že
deset let od tedaj in države se v bi-
stvu niso potrudile, da bi se načelo
rešilo konkretno. Posebna komisija
je imela to vprašanje preštudirati po
nalogu Društva narodov in podati po-
ročilo o stanju vprašanja ter staviti
predloge, kdaj in kako naj se vrši
splošna razorožitvena konferenca.

Komisija je poročilo izdelala, to-
da pesimistično poročilo, ki kaže na
neiskrenost raznih držav v tem vpra-
šanju in zlasti tudi s tem, da države
smujejo razne zveze in alijanse, ki
imajo vse znake, da razpoloženje v
današnjih državah, predvsem v vla-
dah, ni naklonjeno nesebični razoro-
žitvi.

O poročilu je bila na seji sveta
Društva narodov daljša debata, v ka-
teri je govoril tudi angleški delavski
minister Henderson. Izjavil je, da
Velika Britanija ne bo priznala no-
bene druge alijanse držav, kakor
one, ki so utemeljene s paktom (toč-
ka 8) Lige narodov. S paktom Lige
narodov so države vezane s svečano
obljubo na politiko kolektivne (skup-
ne) razorožitve. Dolžnost vlad je to,
ne Društva narodov.

Isto stališče je poudaril tudi nem-
ški zunanji minister dr. Curtius.

Drugačno stališče pa je zavzel v
vprašanju italijanski zunanji minister
Grandi. Rekel je, da vprašanje var-
nosti ni glavno vprašanje oziroma
ovira razorožitve, marveč so še dru-
gi vzroki, ki zbuja nezaupanje. O
italijanski izjavi pišejo fašistični li-
sti, češ, da gre pri razorožitvi in
panevropski akciji za hegemonijo
Francije v Evropi ter da je, preden
se reši vprašanje razorožitve, izve-
sti še revizijo verzalske mirovne po-
godbe, s katero naj se iznova izpre-
minjajo razne državne meje zlasti v
prid Italije, Madžarske, Bolgarije itd.,
tj. tistih držav, s katerimi poi-
kuša Italija ustvariti v Evropi rev-
zijsko antanto, da prepreči angleško-
francosko politiko.

kaj pridobila na vplivu, pa prehajajo
konzervativci v jako ostro ofenzivo
proti delavski vladi in skušajo vse
nezadovoljne elemente, kakor to de-
lajo reakcionarci povsod, vpreči v
svoj politični voz. Iz teh vrst tudi iz-

hajajo vesti, da se misli Macdonald
zaradi velike izčrpanosti umakniti,
ter prepustiti predsedstvo vlade se-
danjemu zunanjemu ministru Hen-
dersonu.

Šestdesetletnica nem- ške države.

Bojimo se samo boga!

Pred šestdesetimi leti dne 18. ja-
nuarja je železni kancler Bismarck
združil 26 nemških dežel v eno dr-
žavo. Te države so obstojale da-
lje in šele po izumrtju posamezne di-
nastije so pripadle Nemčiji. V Bis-
marckovem duhu nacionalizma se je
potem Nemčija razvijala do cesarja
Viljema II., ki je bil pravi zgled vo-
jaškega imperialističnega politika.
Viljem je rekel, da se ne boji niko-
gar, razen boga. Govoril je vedno
prav podobno kakor govori danes
italijanski ministrski predsednik
Mussolini. In zatiranje delavskega
političnega in strokovnega gibanja
je bilo ravno v Nemčiji izredno ak-
tivno.

Nemški militarizem je bil tudi in-
direkten povod svetovni vojni, ker
so vse države s strahom opazovale,
kako se Nemčija oborožuje. Močno
pa je obstojala ob polomu svetovne
vojne nevarnost, da velika Nemčija
razpade. Ni se to zgodilo. Pognali so
Viljema v Doorn in najmočnejše
stranke so se zedinile glede vzdrže-
vanja reda ter pod vodstvom social-
no-demokratične stranke na weimar-
ski konstituenti sprejele novo nem-
ško republikansko ustavo, ki je od-
pravila privilegije nemških dinastij
in ohranila enotnost nemške re-
publike.

Če je bilo za nemško buržuazijo,
plemstvo in aristokracijo važno ze-
dinjenje pred šestdesetimi leti, je
zgodovinsko važnejša weimarska
republikanska ustava za nemški na-
rod, ker mu je dala resnejšo podla-
go za kulturni razvoj.

Nemška buržuazija in kapitalisti
z današnjim stanjem sicer niso za-
dovoljni. Zato hočejo oživiti fašistič-
no gibanje, ki naj bi pahnilo Nemčijo
v nekdanjo reakcijo. Fašisti sicer
groze, da bodo v letu 1931. izvršili
svoje načrte, ali na straži je demo-
kratično delavstvo socialno - demo-
kratične stranke, ki je dalo tej re-
publiki tudi prvega predsednika
Eberta. Duha demokracije pa je ši-
rila in ga širi med narodom nemška
socialna demokracija.

Tajno obsedno stanje v Budimpešti.

Ogrski magnati so vedno priprav-
ljeni.

V torek zjutraj so zasedli vsa
javna poslopja in železniške postaje
v Budimpešti varnostni organi. Vla-
da pravi, da je to tajno obsedno sta-
nje naperjeno proti nameravam
komunističnim nemirom. V resnici
pa se baje pripravlja puč fašističnih
legitimistov v prid Otona Habsbur-
škega. Vlada pa ne mara takega pre-
senečenja že iz svojega prestiža. —
Politično torej Ogrska ni tako kon-
solidirana, kakor se bahajo madžar-
ski magnati okoli po svetu.

Kje se bo vršila splošna razoro-
žitvena konferenca? Deljena so mne-
nja, kje se naj vrši splošna razorožit-
vena konferenca. Nekateri jo žele
imeti v Ženevi, drugi na Dunaju, da-
lje v Laganu. Zadnje vesti pa pripo-
ročajo San Sebastian. V tem mestu
je namreč prostora za tri do štiriti-
soč delegatov, ki se bodo udeleževali
razorožitvene konference. To bo res
prevelika konferenca. Med to mno-
žico delegatov — koliko bo pravih
prijateljev razorožitve in miru?

Angleška volilna reforma.

Macdonaldova vlada je predložila parlamentu projekt volilne reforme za zbornico poslancev, ki je bil izdelan po daljših razpravah z liberalno stranko. Volitve ostane še večinska. Važna je ona določba, glasom katere bo volilec napisal poleg glavnega kandidata, ki ga misli voliti, še enega, kateremu naj njegov glas pripade v slučaju, da prvi ne bi bil izvoljen; druga važna določba je ta, da se končno odpravi privilegij posejajočih, ki so dosedaj imeli volilno pravico v vsakem kraju, kjer so kaj posedovali in je na ta način tak volilec lahko oddal po 10 ali celo več glasov; istotako se odpravi privilegij angleških univerz, ki so pošiljale svoje viriliste v parlament. — Končno bodo 11 velikih volilnih okrajev razdelili. Nove volitve se bodo tedaj vršile že po novem volilnem redu.

Krvavi izgredi v Indiji se nadaljujejo.

V Indiji so bili na smrt obsojeni in obešeni štirje nacionalistični voditelji, ker so hujskali proti zakonom in k nasilstvu. Nacionalistično gibanje je zaradi tega priredilo v nedeljo dan žalovanja. V večjih mestih Indije, zlasti obmorskih, so se vršile velike demonstracije in stotisoče Indijcev je stopilo v stavko. V Bombayu so napolnili ulice že zgodaj zjutraj ter hoteli ustaviti ves promet. Sodišče pa so obkolili in niso nikogar pustili ne v poslopje ne iz njega. Policija demonstrantov ni mogla ugnati; demonstranti so se pa uprli tudi vojaštvu in nastala je prava bitka, v kateri je bilo ranjenih in pobitih okoli 500 oseb. Gibanja so se udeležili proti pričakovanju tudi mohamedanci.

Doma in po svetu.

Sosvet Dravske banovine je prišel v torek, dne 19. t. m. zborovati. Ban dr. Marušič je imel daljši programatični govor načelne in proračunske vsebine. Naslednje dni je prišel proračun banovine v razpravo.

Krematorij v Beogradu. Lani se je vršila v beograjskih listih razprava o postavitvi krematorija za sežiganje mrličev. Društvo »Ogenj« v Beogradu šteje že nad 700 članov. V Novem Sadu in Zagrebu sta se ustanovila podobora, ki hočeta zgraditi krematorij v Novem Sadu in Zagrebu. Proračun za beograjski krematorij znaša 1.400.000 Din. Nadejajo se, da se krematorij zgradi v kratkem, vendar je potrebna precejšnja glavica, ki jo zbirajo le počasi.

Naše delavce v Belgiji odpuščajo. V Belgiji je bilo zaradi gospodarske krize odpuščenih okoli 1000 naših rudarjev. Izseljeniški komisariat je interveniral, da bi se te delavce namestilo v naših rudnikih. Toda, ker imamo gospodarsko krizo tudi pri nas, ne bo mogoče namestiti tako velikega števila rudarjev iz Belgije in Nemčije doma.

Volitev zveznega predsednika v Avstriji. Avstrijski volilci in volilke bodo letos zopet imeli priliko manifestirati svojo politično pripadnost. Volili bodo prvič novega predsednika. Dosedaj se je volilo predsednika republike potom parlamenta ter zveznega sveta. Na podlagi ustavnih sprememb, ki so bile sklenjene lanske jeseni, pa bo od sedaj naprej zvezni predsednik voljen direktno. Nastopili bodo najbrž samo trije kandidati in listi že sedaj prinašajo njih imena, in sicer: sedanji predsednik Miklas (kršč. socialc.), dr. Renner (soc. demokrat) in dr. Schober (za Velenemce in kmete). Resna kandi-

data pa sta le samo dva, in sicer Renner in Miklas, med katerima bodo, z ozirom na sedanje strankarsko razmerje, sigurno ožje volitve. Krščanskim socialcem pa te volitve sedaj še nič ne dišijo, pa bi radi te volitve zavlekli na jesen, čeravno so oni stavili določbo v ustavo, da je treba volitve predsednika razpisati najpozneje 10 tednov po sestanku novega parlamenta, torej letos v začetku februarja.

Delavcem se službo odpove in sklene z vsakim posameznikom poseben dogovor. Avstrijska Alpine-Montan-družba je objavila, da odpoveduje delovno pogodbo in da odpoveduje vsemu delavstvu službo. Vendar pa se odpust defakto ne bo izvršil, »ako vsak posamezen delavec — ne kumulativno — podpiše novo pogodbo, s katero se plače znižajo za 10 do 12 odstotkov. Hud in strašen udarec je to za delavstvo, katerega zaslužek že sedaj znaša samo eno dobro tretjino normalnega zaslužka. V štajerskih revirjih omenjene družbe je precej slovenskih delavcev zaposlenih, ki jim domovina tudi ne more dati boljšega — da niti takega — zaslužka. Proslula Montan-družba in premogovni baroni so bili že od nekdaj moderni izkoriščevalci delavstva.

Luksuz misli štrajkati. Na Dunaju je nastal punt proti luksuznim davkom, katerega že dolgo pripravljajo vsi oni, ki jim je socialistična komunalna politika trn v peti. Pred vsem gre za luksuzne hotele, bare in kavarne, katerih je le mal odstotek. Od tisoč obratov je približno sto takih, ki res nekaj plačajo. Toda, človek nima pojma, kakšne so cene v tistih lokalih. Gospoda pa ima rada take cene, ki ne dopuščajo, da bi se navaden človek mešal med njo. Tu se razredna razlika najbolj vidi ter občuti. Hotelirjem pa zopet ne gre v račun, da morajo plačevati občni precejšen tribut, zlasti še, ker nikjer v celi Avstriji ni uveden enak davek kot na Dunaju. Zato so sklenili malo demonstracijo in bodo dne 25. januarja svoje obrate zaprli. No, Breitner se ne bo tega preveč ustrašil.

Nemški centrum odločno republikanski. Na poziv socialnodemokratskega organa v Trieru, da centrum končno jasno prizna svoje stališče do obrambne organizacije Reichsbanner in do republike, je voditelj centra, prelat dr. Kaas, odločno izjavil: »Z vso jasnostjo in s poudar-

kom izjavljam, da se centrum brez-pogojno priznava k republiki in pri nji vztraja in mu nikakor ne prihaja na misel, da bi dajal narodnim socialistom kake koncesije. Tudi nima najmanjšega namena, da bi svojim pripadnikom delal radi članstva pri Reichsbannerju kake težave.« Hud poper katoliškim fašistom v sosednih državah.

Krvava proslava zedinjenja Nemčije. V Nemčiji so dne 18. januarja slovesno obhajali 60 letnico zedinjenja. Proslava je bila ponekod krvava. Stahlhelmovec in Hakenkreuzlerji ne zamude nobene prilike več, da se ne bi uveljavljali s svojo krvavo kulturo. Iz več mest poročajo, da je prišlo do izgredov in da zaznamujejo več mrtvih in ranjenih.

Hindenburg — predsednik do smrti. Nemški fašisti so izprožili misel, da naj se predsednik republike Hindenburg izvoli leta 1932, za dosmrtnega predsednika nemške republike. — »Vorwärts« pravi, da bi bil od izvolitve Hindenburga za dosmrtnega predsednika nemške republike do ustanovitve monarhije samo še en korak. — Fašisti hočejo napraviti kravjo kupčijo z nacionalnimi socialisti, nemškimi nacionalci in Stahlhelmom glede izvolitve predsednika. Če se jim to ne posreči, bodo delali propagando s — Hindenburgom.

Državno skrbstvo nad Viljemom, bivšim nemškim cesarjem. Holandska vlada je razglasila posestvo Doorn, kjer domuje bivši nemški cesar Viljem, za zakonito varovano ozemlje zaradi naravnih lepot. Viljem bo sedaj plačeval sicer manj davka od veleposestva, a glavni vzrok te preglasitve pa je, ker je Viljem tako pridno sekal lepe gozde in drevorede, da bi v kratkem vse uničil. Sedaj tega ne sme več, ker je posestvo pod javnim varstvom.

Ali imajo v Franciji suficit ali deficit? Iz Francije poročajo, da je bilo 13. decembra 500 milijonov frankov deficita v državnem proračunu. Ta primankljaj pa, da se je dosedaj zvišal na 1500 milijonov frankov. Finančni minister je izjavil, da so časi prebitkov minuli. Proračun presega 50 milijard frankov. — Tež vesti se mora človek čuditi, kajti ni še dolgo tega, ko smo čitali o velikih prebitkih v francoskem proračunu ter o znižanju davkov!

Na Finskem bodo dne 31. t. m. volili predsednika republike, ker poteka perioda sedanjega predsednika Relanderja. Jako verjetno je, da pri volitvah zmaga Lappovec Svinhuf-

PRI ZIMSKEM SPORTU, OB MRZLIH DNEVIH

NIVEA-CREME

In sicer poprej vdrgniti, predno greste ven na mrzli zrak. Nivea-krema pronične popolnoma v kožo in ne pušča bleska za seboj, napravi jo odporno proti vetru in vremenu. Nivea-krema prepreči, da koža razpoka ali da postane hrupava. — Vdrgnite si, predno se podaste spat, vsak večer obraz in roke temeljito z Nivea-kremo. Z radostjo boste konstatirali, kako mehka in gibka je vaša koža, če jo potipljete, in kako zdravi in mladostni izgledate. Nivea-krema ne morete nadomestiti, kajti ni je druge kreme za kožo, ki bi vsebovala kožo negujoči EUCERIT.

Dose po 5.—, 10.— in 22.— Din — tube po 9.— in 14.— Din. Izdelovatelj v Jugoslaviji:

Jugosl. P. Belersdorf & Co., d. s. o. j. Maribor, Gregorčičeva ulica 24.

Svatopluk Cech:

Zastavljeni značaj.

(Konec.)

»Aron ima dobro srce,« je mrmrljal, »ne more zapustiti poštenega človeka v sili. Veste kaj — posodim vam — dajte mi svoj značaj v zastavo. Posodim na nizke obresti. Petdeset od sto — prava bagatela. Nu, kako ugaja gospodu moj predlog?«

Alfred je premišljal. Ozrl se je po sobi: omara za obleko zija, postelja dremle, polica za knjige se stiska, in revščina vreči: »Nikoli, nikoli te ne zapustim!«

Odločil se je. Zamahnil je z roko in zaklical: »No, vzemi ga v zastavo!« Naenkrat se je zdrznil. Kako je sploh mogoče zastaviti značaj? To je najbrže misel bolnih možganov. Zaprli je oči, jih zopet odprl — Žid je tu, pomel si je oči — Žid ni izginil, stoji tu in govori: »Vem, kaj dela gospodu preglavico. Toda to je skrb Arona.« Izvlekel je iz kaftana navadno škatljico za pilule, jo odprl in jo hitro zopet zaprl. »Tako, vaš značaj je tu notri!« je dejal z nasmeškom in potrkal po škatljici. Z grozo je gledal Alfred na škatljico; v mraku je zlo goval napis na njej: »Plemeniti značaj.«

»Vidite,« je nadaljeval Žid, »kakšen časten napis je dobil vaš značaj. Uvrščam jih namreč po vrednosti. Tukaj —« in potegnil je pri tem iz kaftana drugo škatljico — »imate kremenite značaje, dobe se navadno pri starejših ludeh iz dolgimi bra-

dami, ki niso nikogar ubili. Tukaj zopet so pravi »značaji«, sorazmerno poceni, toda malo trpežni, zlasti proti vetru jih je treba dobro zavarovati. Sicer si jih pa dajejo politični somišljeniki za prezent ob raznih prilikah. V tej škatljici pa hranim »lepe značaje« — po večini izvržek... A kaj je gospodu do mojih škatljic, rajši denar na mizo, kajne?«

Izvlekel je zopet mošnjo in jel pokladati bleščeče okrogle ploščice drugo na drugo...

Naglo je vstal. »Čez pet let ob tem času pride Aron k vam, kjerkoli boste. Če mi ne vrnete z obrestmi vred dolga, ki vam ga tu dajem, je vaš značaj moj. Ste zadovoljni?«

Alfred je prikimal. Pošastni Žid pa je segal še naprej v mošnjo. Z bajno hitrostjo so rasli zlati kupčki proti stropu, in mošnja brez dna je bila vedno enako debela in velika. Daj nam Bog vsem tako mošnjo!

Minulo je pet let. Alfreda vidimo v enem izmed tistih vrtincev, ki se penijo od šampanjca, leskečejo od briljantov in šume od svile. Dnevno svetlobo, šum slapov, slikovito senco voda, opojni vonj prostranih vrtov — vse je pokupil demon zlata in znesel v skrit kotiček bajne pokrajine. Alfred je kipel od zdravja; oblike njegovega telesa so postale lepo okrogle, na licih mu cvete zdravje, iz oči mu sije zadovoljstvo. Vidi se mu, da sreba iz čaše razkošja z zmernimi požirki, s premišljenostjo pravega epikurejca. Pomanjkanje značaja mu godi.

Alfredova neznačajnost je javna tajnost, vsak jo pozna, vsakdo mu jo bere z obraza. Navzlic temu pa dviga ponosno svoje čelo, in ljudje se ponižno klanjajo pred njim. Njegova prsa so pokrita z redovi, ima najvišja dostojanstva, čast, lepota, učenost mu leži pred nogami. Pošteni očetje ga postavljajo za zgled svojim sinovom: glej, kam se je povzpeli! Na kakšen način — kaj to komu mar! Vsi se mu klanjajo: sivi starčki, ki se zgražajo nad pokvarjenostjo današnje sveta se čutijo pomlajeni, kadar jim on stisne roko, mračnim filozofom se razjasni obraz, kadar se jim milostno nasmehne, zaščitniki pravice postajajo pred njegovimi vrati, politične stranke bijejo zanj ostre boje, z njegovim imenom se krmi narod v panegiričnih člankih, v časopisih, brošurah, leksikonih, čitankah — in v tisti podstrešni sobici, kjer je bil zastavljen svoj značaj, sedi zopet vitek, bled mladenič v preluknjanih copatah, v raztrgani obleki in mu pri pojemajočih plamenčkih lojave svečke posveča dolgo pesem, polno navdušenja za vzvišene cilje človeštva...

Livrirani sluga je naznanil Alfredu, da stoji zunaj umazan Žid, ki hoče po vsej sili do njega. Alfred se je spomnil na zastavo, ki jo je bil dal pred petimi leti. »Naj pride v moj kabinet!« je ukazal.

Prijazna sobica, polna razkošja. Od tal do stropa so stene pokrite s slikami dražestnih žensk, bujnih, ponosnih, skromnih, vitkih, polnih, in med njimi tudi v položajih in toaletah, v kakršnih se krepostno dekle

zaupa zrcalu samo pri zaklenjenih vratih.

In zopet sta si stala Alfred in pošastni Žid nasproti.

»Zakasnil si se,« je izpregovoril Alfred in pogledal na uro.

»Sem se, s podkupovanjem,« mu je odvrnil Žid. »Pri tem so me spravili ob lep značaj, ki sem ga kupil v inozemstvu. Na meji so mi ga zaplenili. Niso namreč dobro vedeli, ali spada kupovanje značajev med državne vladarske pravice ali ne. In pošiljali so preljudi značaj po list. A od pisarne do pisarne Bog ve kam, jaz vem samo to, da se je ubogi značaj v prvi pisarni začel tajati kakor led, in ko je prišel do tretje, ni ostalo od njega nič več kakor tisti list. A in pa malo sipe na njem...«

»Prinašal si zastavo, kajne?« mu je segel Alfred v besedo.

»Seveda, vaša milost!« je odvrnil Žid in izvlekel iz kaftana umazano škatljico.

»No, kar obdrži ga! Ne maram več zanj. Prepričal sem se, da se da brez značaja prav lepo živeti, da celo lepše kakor z njim. Celo prodal bi ti rad še nekaj.«

»Nu?«

»Ostalo mi je še nekaj sramežljivosti, ki mi dela včasih sitnosti. Prodaj ti jo.«

Aron je vzdignil ramena, potrešal z glavo in odgovoril z zoprnim nasmehom: »Ne bo kupčije! Tega blaga že davno ni več v prometu. Naj se vaša milost izvoli ozreti samo po stenah svoje sobe...«

Prevedel Dušan Podgornik.

vud. Druge kandidature se morejo smatrati le kot protest proti terorju.

Papež gradi v Vatikanu tobačno tovarno. V Vatikanu so osnovali delniško družbo s kapitalom sto milijonov lir za zgradbo tobačne tovarne.

V Grčiji pripravljajo tla monarhiji. Monarhistični pokret se v Grčiji baje širi in monarhisti upajo, da bo ekskralj Jurij kmalu zopet mogel zasedeti grški prestol, ker angleški politični krogi temu ne nasprotujejo in bi se tudi venizelisti s tem sprijaznili.

Sanjalo se mu je o velikih brci. Za razpoloženje na Španskem je značilna tale anekdota, ki kroži po Madridu. Španski infant (prestolonaslednik) se je napram neki dvorni dami nespodobno vedel. Dvorni maršal je to drugo jutro javil kralju. Ta je sklenil infanta takoj pozvati na odgovor in je šel v njegovo sobo. Infant je še spal, zato ga je kralj krepko stresel, da se zbudi. Infant je preplašen skočil pokoncu, si menceal oči in vprašal v madridskem narečju: »Kaj pa je? Ja nos han dabo la gran patá?« (Ali so nam že dali veliko brco?)

Generalne vaje za svetovno revolucijo. Iz Rige poročajo, da so tam aretirali dva sovjetska emisarja v trenutku, ko sta se hotela vkrcati za Ameriko. Pri njiju so našli načrte za komunistični dan dne 25. februarja t. l. Tretja internacionala je baje poslala 300 agentov v vse evropske in ameriške države, da organizirajo za 25. februar komunistične demonstracije, obhode, shode in stavke ter nemire pod parolo protestnih akcij brezposelnih. V to svrhu je tretja internacionala votirala znatne kredite. Posebno pažnjo so topot posvečili Zedinjenim državam, kjer hočejo izkoristiti brezposelnost v komunistične cilje. Oblasti v Rigi so opozorile na to ameriške oblasti, ki bodo skrbele za varnostne mere. 25. februar naj bi bil nekaka generalna smotra komunistične discipline.

Leta 1942 bo več evropskih držav že imelo sovjetsko vladu in tudi Amerika se bo nahajala na pragu socialne revolucije. Tako namreč prorokuje moskovska »Komsomolskaja Pravda«.

50 duhovnikov je pred vojnim sodiščem v Kovnu na Litvanskem, ki so na skrivnem rovarili proti sedanji vladi in pripravljali puč.

Rusija in Turčija bosta najbrže povabljeni na evropsko konferenco. Malo je pa verjetno, da bi bili pripuščenji na konferenco vseh držav.

Ameriške strokovne organizacije proti vseljevanju tujcev. Izvršni odbor ameriške strokovne zveze je zahteval vlado Zedinjenih držav in zvezni kongres (parlament), da naj izda splošno prepoved vseljevanja tujcev, dokler ne popusti sedanja nezaposlenost.

Profit jeklarskih družb. Ameriške jeklarne kompanije so leta 1929 producirale jekla in železa v vrednosti 1.756.465.736 dolarjev. Tako se glasi poročilo zveznega censusnega biroja. Pri tem delu je bilo uposlenih 393.506 delavcev, ki so sprejeli 619.115.136 dolarjev v mezdah. Čisti profiti jeklarskih kompanij so znašali 681.143.600 dolarjev.

Zedinjene države ameriške proti komunistom. V Zedinjenih državah imajo poseben odbor za proučevanje komunistične propagande, ki je ugotovil, da je v Zedinjenih državah 600 do 800 komunistov. Odbor predlaga, da se tujce izžene, prepove komunistična stranka in komunistom vzame pravico do poštnega prometa.

Prohibicija v Zedinjenih državah bo še poostrena. Posebna komisija je izdala poročilo o uspehu prohibicije in o javnem mnenju. V poročilu pravi komisija, da je velika večina državljanov za prohibicijo ter da se je življenski položaj delavstva, odkar je prohibicija, znatno izboljšal. Da se prepričajo korupcije in tihotapstvo, naj se prohibicijski zakon še poostri.

Bombni atentati v Buenos Airesu. Na podzemski železnici v Buenos Airesu so bili istočasno izvršeni na različnih mestih trije bombni atentati, ki so razbili več vagonov in tudi drugače napravili veliko škodo. Občinstvo je v paniki bežalo iz tunelov na cesto. Storilcev še niso mogli iz-

slediti, domnevajo pa, da so bili komunisti.

Na vodovod v Havani (Kuba) so izvršili neznani storilci (anarhisti?) bombni atentat in pretrgali glavno vodovodno cev tako, da je vse mesto brez vode.

Angleška kupčija s svetim pismom. V Londonu se vrši pred najvišjim sodnim dvorom proces o tem, kdo sme zalagati sveto pismo in trgovati z njim. V proces so zapletene mnoge verske družbe in karitativna društva, ki imajo od te kupčije dobiček in svojo eksistenco. Sveto pismo se na Angleškem prav dobro prodaja. V Angliji in kolonijah so prodali leta 1930 okoli 35 milijonov svetih pisem. (To so enake izdaje svetega pisma, kakor jih prodajajo tudi pri nas.) Pravico zalagati sveto pismo ima prvotno krona (kralj) in v teku dobe so dobili to pravico še kambridško in oksfordsko vseučilišče in kraljeva tiskarna Eyre and Spootwoode v Londonu. Kljub tem pravicam so pa razne verske družbe sveto pismo tiskale in prodajale na svoj račun. Pa tudi privatne trgovine so pričele trgovati s svetim pismom; med njimi John Shaw. Proti tej tvrdki je pričela kraljeva tiskarna tožbo, sklicujoč se na kraljevi patent, ter zahteva prepoved trgovine s svetim pismom in uničenje treh milijonov knjig te zaloge in pripomočkov za tiskanje svetega pisma. Hoteli so spor poravnati mirno, toda kraljeva tiskarna vztraja na izreku te obsodbe. Proces je v Angliji senzacija, dasi gre v procesu pravzaprav le za verižništvo, ker prevladuje v Angliji predsodek, da je sveto pismo knjiga, na kateri bazira vse na svetu. Ob taki sugirani dispoziciji je pač vse to mogoče.

Avtobus v prepad. Pri Rabatu na Francoskem je polno zaseden avtobus strmoglavil v 200 metrov globok prepad in se razbil. Je mnogo človeških žrtev.

Demonstracije proti novoporočencema. V Villanuova v Italiji se je 80 letni starec poročil s 23 letno mladenko. Na dan poroke je priredilo prebivalstvo hrupne demonstracije proti zakonski zvezi tako nesoglasnih starost.

Šolske počitnice hoče odpraviti sovjetska vlada, češ, da so šolske počitnice pred vojno imele samo ta namen, da so otroci premožnih staršev lahko šli z njimi na letovišča. Danes pa, ko so v šolah samo delavski otroci, bi bilo zanje daljše bivanje na deželi brez komunističnega nadzorstva kvarno.

V Mehiki je bil hud potres dne 14. t. m., od katerega je najbolj trpelo mesto Oaxaca. Na stotine hiš je porušeni in je tudi mnogo človeških žrtev. Obenem s potresom je začel bljuvati tudi ognjenik Popocatepetl in razliv ognjene lave je uničil velik del bližnje cvetoče pokrajine. Istočasno pa je nastopil v obmorskih pokrajinah hud mrz in v Veracruzu je po mnogih letih zopet enkrat zapadel sneg.

Potres zrušil cerkev — 70 oseb ubitih. Potres, ki je bil pred kratkim v Mehiki, je v Guelapori zrušil cerkev, v kateri so se nahajali verniki. 50 jih je našlo smrt pod razvalinami, med njimi tudi župnik, 20 pa jih je umrlo pozneje. Kako se le more vernikom v cerkvi kaj takega zgoditi?

Nevesta in ženin pri poroki umrla. Čuden slučaj se je dogodil te dni v neki cerkvi v Brindisiju v Italiji. K poroki sta prišla 73 letni kapetan Valter Babba in pa 70 letna Roza Modugno. Med poročno ceremonijo, baš, ko bi si bila imela poročena izmenjati prstane, je naenkrat postalo ženinu slabo ter se je zrušil mrtev na tla. To je tako razburilo nevesto, da je tudi njo komaj nekaj trenutkov pozneje zadela srčna kap. Tako je, če se stari ljudje ženijo.

Če si z naročnino v zaostanku, jo poravnaj takoj! Pomisli, da se morajo delavski listi vzdrževati izključno z lastnimi sredstvi. —

Strokovno gibanje.

Občni zbor SDZJ, podružnica Maribor,

kateri se je vršil preteklo nedeljo, je bil razmeroma dobro obiskan, kljub temu, da so občinski cestni delavci bili po večini zaposleni.

Občni zbor je otvoril in vodil s. Kraner. Iz poročil, ki so jih podali predsednik, tajnik in blagajnik, je razvidno, da je podružnica v preteklem letu bila zelo agilna. Številne so bile seje, sestanki in javna zborovanja, na katerih se je razpravljalo o vseh perečih vprašanjih, ki se tičejo delavstva.

Na številu članstva je tudi opaziti lep napredek. Značilno je tudi to, da je podružnica izplačala preko 4000 Din za brezposelno podporo, kar dokazuje, kako velika je bila brezposelnost med članstvom te organizacije.

Poročilo je bilo po kratki debati soglasno sprejeto.

Oblastni tajnik s. Jakomin iz Ljubljane je podal izčrpno poročilo o delovanju oblastnega tajništva ter o položaju industrije v Sloveniji, katera je, razen tekstilne, v veliki krizi. Veliko delavcev je reduciranih.

Izvajanja s. Jakomina so bila z odobravanjem vzeta na znanje.

O načrtu novega zakona za socialno zavarovanje je poročal s. Petecan, kateri je pojasnil razliko med obstoječim in novim zakonom ter vzroke, ki so dali povod vsem svobodnim organizacijam, da novi načrt odklanjajo oziroma, da se bore proti poslabšanju obstoječega. Končno je še apeliral na navzoče, da se naroče in širijo delavski tisk »Delavske Politike«, »Volksstimme« in »Svobodo« ter da postanejo člani Konzumnega društva za Slovenijo in da vse svoje potrebščine tudi v tem konzumu kupujejo. Poročilo je bilo z zadovoljstvom vzeto na znanje. Nato se je izvolil novi odbor s s. Dvoršakom na čelu, ki podaja garancijo za uspešno delo v prid organizaciji in delavstvu. S. Čeh je omenil, da se bodo vršile volitve obratnih zaupnikov, na kar opozarja navzoče, da se pripravijo, kakor je za te slučaje treba.

Predsednik s. Dvoršak je z lepim govorom zaključil občni zbor.

Ljubljana.

VELIKO PREDPUSTNO ZABAVO S PLEŠOM

priredi v soboto, 24. januarja 1931, v prostorih na Taboru delavstvo oblačilne stroke v Ljubljani. Spored: Godbene točke izvajajo »Zarja«. — Srečolov. — Šaljiva pošta itd. — Vstopnina Din 10 za osebo. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Za dobra jedila in pijačo je vsestransko preskrbljeno. — Čisti dobiček je namenjen za brezposelne delavce oblačilne stroke. — Dostojne maske dobrodošle. K obilni udeležbi vabi odbor.

Maribor.

Potrjena sodba v tiskovnem procesu radi žaljenja kralja. Ljubljansko Višje deželno sodišče je, kakor iz vemo, zavrnilo vse prizive proti sodbi okrožnega sodišča v Mariboru, s katero je bil lansko leto obsojen pisatelj Bratko Kreft, avtor romana »Človek mrtvaških lobanj« na 6 mesecev zapora, pogojno na tri leta, do čim sta bila urednik »Delavske Politike« V. Erzen in pa vodja tiskarne J. Ošlak od obtožbe oproščena. Sodba je načelne važnosti, ker je s tem rešeno vprašanje takozvane komulativne odgovornosti. V predmetnem slučaju sta bila poleg pisca obtožena tudi urednik in pa tiskar, ker je prevladoval naziranje, da skupno odgovarjajo za dejanja, ki ga je zagrešil pisec, ne glede na to, ali jima je bila vsebina priobčenega inkriminirane sestavka znana ali ne.

V Mariboru zidamo. Namreč na — papirju zidamo, že par let, carinsko pošto, kolodvorsko pošto in carinarnico. Sicer pa ostane vse lepo pri starem. Sedaj se bliža že četrti spomlad, odkar je prišla prva tolažba za naše mnogoštevilne obrtnike in delavce, ki čakajo s prekrižanimi rokami v popolnem brezdelju, na za-

SODRUG! Ker si strokovno organiziran, je dokaz, da se zavešaš, da si proletarec! Kot zaveden proletarec pa se prav gotovo tudi zavešaš, kakšnega velikega pomena je Cankarjeva družba. Zato si šteje v dolžnost, da si tudi član Cankarjeve družbe in da prepričaš tudi druge, da postanejo člani. Članarino 20 dinarjev plačaj že sedaj ali čimprej. S tem si namreč aktivno pripomogel in pripomoreš, da se Cankarjeva družba hitreje in uspešneje razvija in da bodo knjige letos na višku. Brez denarnih sredstev je vsako delo nemogoče ali pa zelo oteženo.

služek, ki bi bil res precejšen, ako bi se z omenjenimi gradbami enkrat pričelo. Toda bojimo se, da bo tudi ta pomlad prešla in zopet ne bo nič, kajti razen številnih potovanj naših občinskih predstavnikov v Beograd, v svrhu intervencij radi teh zgradb, njihovih »ugodnih« poročil in časnikarskih vesti, ni zaznamovati nobenega napredka. Omenjene zgradbe bi baje skupno stale okrog 20 milijonov Din in ta kredit že nekaj let lepša proračune mariborske mestne občine. To zavlačevanje je naravnost neznosno in to tembolj, ko ni pri nas že dalj časa nobene gradbene podjetnosti, ako izvzamemo stavbo OUZD. Kajti občina ne gradi več in lišni spekulante tudi ne, čeravno so preje, dokler je še postojala zaščita najemnikov, na vse grlo kričali, kako da se bo gradbenost poživila, takoj ko bo zaščita padla in glede najemnin ne bo nobene omejitve več. Niti eden teh gospodov ne zida, pač pa se denar iz žuljev najemnikov kopiči po bankah in hranilnicah. Vsled teh razmer so tiste javne gradbe toliko bolj zaželenje in so tudi mogoče, pa tudi zelo potrebne. Kdor pozna razmere, n. pr. na kolodvorski pošti, ta bo gotovo temu pritrdil. Denar pa se tudi že mnogo let kopiči v kaldrinskem fondu, ki je deloma namenjen za te svrhe. Ako pa se bo z omenjenimi gradbami še nekoliko let zavlačevalo, tedaj bi se znalo zgoditi, da jih morda sploh ne bo več potreba, kajti v Ženevi gradijo takozvano »Paneverop« — zedinjenje evropskih držav, kar bi imelo za posledico, da bi carinske meje odpadle in vsled tega ne bi mi rabili niti carinske pošte, niti carinarnice.

Občni zbor turističnega društva »Priatelj Prirode«, podružnice Maribor, se vrši v nedeljo, dne 1. februarja 1931 v Delavskem domu, Frankopanova cesta 1 s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Referat (dr. Tume o pomenu planinarstva). 4. Volitve. 5. Razno. — V ponedeljek, dne 26. januarja zadnji članski sestanek pred občnim zborom v društvenem lokalu, Frankopanova 1. Začetek ob pol 20. uri.

Ne merite korakov, če kupujete šolske potrebščine za svojo deco. Pojdite naravnost v trgovino Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6. Jako poceni!

Ruše.

Knjižnica »Svobode« je preurejena in so na razpolago: Cankarjevi zbrani spisi in vse povesti Josipa Jurčiča, zastopani so tudi Knut Hamsum, Čehov, Andrejev, Gorki itd. — Knjižnica je odprta vsak dan, ter si čitatelji lahko izposodijo knjige ob vsakem času. Delavci, posečajte knjižnico!

Prosvetni pododsek Delavske zbornice v Rušah priredi v soboto, dne 24. januarja, v običajnih prostorih predavanje s skioptičnimi slikami: »Čuda vsemirja«. Vstop prost. Delavci, posečajte predavanja.

Predpustno veselico priredi v nedeljo, dne 8. febr. t. l. podr. »Svobode« v gostilni Magdič. Sodeluje tudi pevski zbor »Svobode« iz Maribora in Bistrice. Čisti dobiček je namenjen nakupu novih knjig. K udeležbi vabimo tudi sodruge iz Maribora.

GLASBENO DRUŠTVO ŽELEZNIČARSKIH

DELAVCEV IN USLUŽB. V MARIBORU

priredi dne 7. februarja 1931 v dvorani UNION

VELIK ŽELEZNIČARSKI PLES

Godba pod vodstvom kapelnika gosp. M. Schönherrja. — Začetek ob 20. uri. — Konec zjutraj.

O D B O R.

Studenci pri Mariboru

Ljudska univerza. V ponedeljek, dne 26. t. m. točno ob 19. uri bo strokovni učitelj g. Ivan Robnik nadaljeval svoje predavanje »O človeku na potu k cilju«.

Književnost.

T. M.:

Literatski poplah.

Včasih že mislimo, da se bomo od dolgočasnja skisali, tedaj nas pa vedno reši kak dolgo pričakovana senzacija: ali izvrši kak zaljubljen parček samomor, ali se vjame kak nepreviden hajduk, ali pa se kje kaka bomba razpoči. In za par dni smo zopet rešeni. Nekako tako je tudi na polju naše književnosti: od dne do dne pričakujemo že dolgo napovedanega Mesijo in njegovega razodetja, pa ga ni in ni. Da se pa med pričakovanjem le preveč ne dolgočesimo, nam naši dobri literati tu in tam oskrbijo kako zabavo. Ravno te dni je zopet nastal silen vrišč za načela. Beograjski »Pravdi« se je namreč zareklo: kot stara klepetulja ni mogla obdržati zase, kar ji je zaupno povedal neki gospod iz Ljubljane. Ta gospod, pisatelj in še kritik povrh, je seveda nekaj kritiziral, sicer bi ne bil kritik. Ker je sam literat, je kritiziral kajpada našo literaturo, zvest načelu »čevlje sodi naj kopitar«. Poleg vsega je pa ta gospod po prepričanju še liberalce in kaj je bolj naravnega, kakor da se je spraval nad svoje siamske bratce klerikalce in jim je očil,

tal, da postajajo vedno bolj predrzni in da jih bo treba enkrat pošteno po prstih. Jaz ne vidim v tem nič posebnega: bolj pošten se mi zdi tisti, ki odkrito pove svoje misli, kakor tisti, ki drži za vsak slučaj dva železa v ognju. Tudi se mi ne zdi nič posebnega, če se je »Slovenec« nato prav neprijazno obregnil. Če psu na rep stopiš, bo tudi zacvilil. Jaz tej blagorodni gospodi čisto rad privoščim malo razvedrila, ker kot opazovalec tudi sam nekoliko pridobim, kajti, kjer se prepričata dva... Saj pa tudi ni vsakdanje, če eden drugega s kolom, drugi mu pa s krampom vrne. Dandanašnja purgarija ima pa nad boksači posebno veselje. Proletarci za take stvari nimajo časa.

Ne bi se bavil s tem, če ne bi v tem prepiru nastopili tudi mladi, nadebudni fantje, mladi Penovci. To me je razveselilo, obenem pa tudi razžalostilo. Razveselilo zato, ker vidim, da si je mladost še vedno ostala zvesta, da še vedno posega v najhujši bojni metez, neustrašeno, z navdušenjem, da skuša biti poštena, v svojem nastopu dostojna, kar je dandanes velik plus. Kdo ne bi ljubil te mladine, ki še veruje v ideale, čeprav so ji dostikrat zasenčeni s kopreno laži, ki se še z iskrenim hotenjem ozira v svet in išče poti.

Razžalostilo zato, ker se bojim, da bi se njih prizadevanja, ki so jih pripravila do tega, da se organizirajo kot posebna sekcijska mladih književnikov, ne izprevrkla v podobno mentalnost, kakor jo imajo oni, ki danes bijejo med seboj nekak kulturni boj. Kajti, od izjave mladih Penovcev do zagovarjanja nebuloznega lartpurlartizma, ni več daleč. Prav je, da so se postavili proti čudnim metodam boja nekaterikov, a če

rečemo a, moramo reči tudi b, odkloniti bi morali tudi njihovo ideologijo. Ob ustanovitvi teh mladih smo se veselili, v nadi, da nam bodo prinesli dolgo pričakovano besedo, neustrašno, svobodno, tolažilno, nove upe vzbujajočo, vsem trpečim sorodno, stvarno besedo, s katero nam bodo vstvarili vez, ki nas bo vezala z brezpravnimi drugih narodov. Te besede nam do danes še niso dali. Morda še pride. Mi čakamo.

Se nekaj. Čemu tako ljubosumno zagovarjanje breztenenčnosti? Kdor piše, piše menda zato, ker ima nekaj povedati. Če pa hočem nekaj povedati, imam zato nek vzrok: rad bi na nekaj vplival, rad bi, da bi se to ali ono spremenilo, in ker gotovo nihče ne želi, da bi se nekaj spremenilo na slabše, si bom želel, da bi se izboljšalo. Tudi če napišem ljubezenski ali pustolovni roman, bom skušal povdariti moralo, da se ljudje varujejo gotovih situacij ali značajev, ki jim lahko škodujejo. Tudi potopis in reportaž imata lahko kak poseben namen. Le malo kje pogrešamo tendence in prav je tako: lažje se čuvam pred človekom, o katerem sem na jasnem, s kom imam opraviti. Kar mi prija, sprejemem, drugo pa odklonim. Lartpurlartizem s svojo breztenenčnostjo je pa kakor premalo oslajena limonada, na slabše organizme pa deluje kot uspavalno sredstvo.

Tista o »belem in črnem kruhu« pa ni tako prazna: če boste pisali tako, boste lahko jedli beli kruh, če boste pisali pa drugače, pa še črnega ne boste imeli. To je mnenje delavca.

Židovska literatura ni samo ena najstarejših v literarni zgodovini, ona izkazuje tudi v modernem slovstvu prvovrstno umetnost in pisatelje splošno znanih imen, kakor sta Nathan Asch in Schalom Asch, sled-

nji znan po svoji trilogiji Moskva—Petersburg—Varšava. Tudi jugoslovanski Židje so kulturno precej aktivni; med drugim so ustanovili v Zagrebu književno založbo, ki izdaja posebno biblioteko »Židov«, ki je dosedaj izdala pet knjig. Kot 3. knjiga so izšle »Novele« židovskih pisateljev Jehnda Burla in Avigdorja Hameirija. Burla je rojen Jeruzalemčan, študiral je v Nemčiji in živi sedaj v Palestini. Snov jemlje iz življenja svojih rojakov v Palestini. V noveli »Usoda« opisuje težko življenje židovske žene, ki vzdihuje pod patrijarhalizmom. Nehote spominja na samozatajevanje slovenske matere, zlasti Cankarjeve. V noveli »Sla-boumnica« nam kaže nesrečno blazno židovsko dekle, ki pa ne neha verovati v srečo. Avigdor Hameiri je bil pred vojno publicist na Madžarskem, kot častnik se je udeležil vojne in prišel v rusko vojno ujetništvo. Od povratka živi v Palestini. Posebno močen je v svojih kratkih novelah iz vojne in iz židovskih pogromov; v tem bi ga lahko vzporedili z Henri Barbusom. V tej izdaji je zastopan z vojnima slikama »Trije bratje« in »Da se pomiri mati«, ki čitalca globoko pretreseta. Novele je prav dobro prevedel iz hebrejščine v srbohrvaščino Samnek Romano.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE.	Din 240.— do 750.—;
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET.	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode uverili o resničnosti naših navedb, Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno!

Pazite se pred ponaredbami!

Vrsta
Tek. štev.
Prodajna
cena
Din
50
Pazite
na gornjo ceno!

Tekača

sprejme v službo. Tendenska plača Din 100.—
Predstaviti se je v Ljudski tiskarni, Maribor,
Sodna ulica 20.

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z. o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruge.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.

Hitro se envezek!

KOLESARJI, POZOR!

Ker je sezona za vožnjo s k lesi končala, je treba, da skrbite že sedaj, da bodo kolesa p ipravljena za prihodnje leto! Potrebno je torej, da se kolo temeljito pregleda, razloži, emajlira, ponikla, ležišča zbrusi, očistijo ter namažejo z najboljšo vazelinom in nato zopet sestavi, tako da je kot novo pripravljeno za bodočo sezono. — Vse to se popravi najbolje v špeciaini mehaniki i delavnici

JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR
Tattenbachova ulica št. 14, nasproti Narodnega doma.

Šramba koles in motorjev čez zimo.
Brezkonkurenčne cene! Točna in solidna postrežba!

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Rotovski trg šte. 6.

Posojila dajemo po
u g o d n i h p o g o j i h !

Vloge obrestujemo po 7%
proti trimesečni odpovedi.